



# فرصتی برای بازنگری داشته‌ها و شناسایی نیازهای قرآنی



فریبا کیا

زمانی که آقای دکتر محمدیان، رئیس محترم سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، پیشنهاد برگزاری دوازدهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی و تربیتی رشد را با عنوان «جشنواره کتاب‌های قرآنی» ارائه کرد گمان نمی‌رفت این همه شور و اشتیاق ایجاد کند و با وجود همه کاستی‌ها و نارسایی‌ها، به گردآمدن گنجینه‌ای از کتاب‌ها و فعالیت‌های ارزشمند در حوزه قرآن منجر شود. از این رو، خوشبختانه، با اهتمام ویژه عزیزان همکار مشتاق قرآنی، امروز مجموعه غنی از دانستنی‌های مختلف در حوزه قرآنی را در اختیار داریم. گرچه از سال‌های آغازین پیروزی انقلاب اسلامی تلاش‌هایی برای معرفی ظرفیت‌های عظیم قرآنی برای هدایت زندگی انسان‌ها در آموزش و پرورش انجام گرفته و ناشران و مؤلفان علاقه‌مند نیز آثار بسیاری در این حوزه تولید کرده‌اند، با وجود این به نظر می‌رسد این تلاش‌ها از انسجام کافی برخوردار نبوده و هماهنگی لازم بین آن‌ها به وجود نیامده و توجه شایسته به برخی از موضوعات مهم قرآنی نشده است. از این روست که می‌بینیم برای سنن خاص، به‌ویژه کودک و نوجوان، آن‌چنان‌که شایسته است مطالب مبتنی بر قرآن وجود ندارد. اکنون، دوازدهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی و تربیتی رشد با محوریت کتاب‌های قرآنی فرصت‌ذی‌قیمتی ایجاد کرده است تا مجموعه منسجم کارشناسان و مؤلفان قرآنی به بازنگری داشته‌ها بپردازند و برای رفع مهجوریت از این مائده آسمانی بکوشند.

خوشبختانه با بیانیه‌هایی که از سوی هیئت‌های داوری در حوزه‌های مختلف جشنواره از جمله در زمینه مفاهیم و معارف قرآن کریم، قرآن و سبک زندگی، تفسیر و ترجمه قرآن، داستان‌های قرآنی، دانستنی‌ها و لطایف قرآنی و حفظ و آموزش روخوانی قرآن صادر شده، ضعف‌ها و توانایی‌های نظام آموزشی و تربیتی کشور در این حوزه‌ها کم‌وبیش تدوین و شناسایی گردیده است؛ بنابراین اکنون می‌توان با برنامه‌ریزی‌های دقیق‌تر و هدفمندتر و اهتمام و مشارکت بیشتر نسبت به تکمیل داشته‌ها و رفع نارسایی‌ها اقدام کرد و روزبه‌روز به سطح قابل‌قبولی از حضور مفاهیم و آموزه‌های قرآنی در فضای زندگی و جو آموزشی کشور نزدیک شد.

اکنون با این جشنواره زمینه‌ای فراهم شده که سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، به‌عنوان اصلی‌ترین بخش نظام آموزشی و تدوین برنامه‌درسی و آموزش قرآن، ظرفیت نظام غیررسمی و غیردولتی را برای هماهنگی و همراهی خود به محک آزمون درآورد و مؤلفان و برنامه‌ریزان در دفتر تألیف و سایر واحدهای

ذی‌ربط قرآنی با مشارکت ناشران و نویسندگان به آسیب‌شناسی وضعیت موجود بپردازند و برنامه‌های بعدی را در این حوزه با دقت بیشتری طراحی و ترسیم نمایند. جشنواره دوازدهم فرصتی فراهم آورد تا ناشران و مؤلفان و تولیدکنندگان کتاب‌های قرآنی، به انتظارات، نیازها و مطالبات روبه‌ترازید نظام آموزشی در حوزه قرآن پی ببرند و بتوانند با آگاهی دقیق‌تر برنامه‌های انتشاراتی خود را مطابق با نظر کارشناسان و ذائقه مخاطبان و نیازهای جامعه تنظیم نمایند. همچنین، جشنواره قانونی را ایجاد کرد تا دستگاه‌های مختلف برنامه‌ریزی و اجرایی در حوزه آموزش عمومی قرآن به انسجام و هماهنگی قابل قبول‌تری دست یابند و از اجرای کارهای موازی احتمالی بکاهند و با انباشتگی توانایی‌ها و داشته‌های خود به تراز رفیع‌تری از تلاش‌های هماهنگ دست یابند.

بنابراین امید می‌رود که مخاطبان و مشتاقان اعتلا و ارتقای نظام تربیتی کشور و کسانی که دل به سرفرازی نظام فرهنگی و آموزشی و اجتماعی کشور بر مبنای آموزه‌های وحیانی قرآن بسته‌اند امیدوارتر شوند و به این باور برسند که داعیه‌داران تربیت کشور مصمم به استقرار تربیت مبتنی بر قرآن هستند و خواهان آنند که مفاهیم قرآنی بر اجزا و ارکان نظام ایران اسلامی نمود بارز و اثربخشی داشته باشد. آشنایی بیشتر خانواده‌ها، دانش‌آموزان و معلمان با دستاوردها و ظرفیت‌های عظیم قرآنی در کشور از دیگر ثمرات و دستاوردهای این جشنواره ارزشمند است.

ویژه‌نامه‌ای که تقدیم شما می‌شود محملی است برای نقد و بررسی کتاب‌های راه‌یافته به جشنواره و مجالی برای گفت‌وگو با مؤلفان کتاب‌های قرآنی؛ علاوه بر این با شناسایی نقاط قوت و ضعف و ویژگی‌های برجسته منابع قرآنی، مختصات فرایند تولید و نیازسنجی پدیدآورندگان را برای تدوین محتوای قرآنی مناسب به تصویر می‌کشد.

تقدیر از کتاب‌های شایسته و استاندارد که مراحل مختلف داوری را پشت سر گذاشته‌اند، ضمن تشویق دست‌اندرکاران تولید آن‌ها، جامعه را نیز از وجودشان آگاه می‌سازد و مشتاقان را به سوی آن‌ها هدایت می‌کند.

دستاوردهای معنوی، آموزشی، بین‌المللی، اجتماعی و حرفه‌ای این جشنواره نیز می‌تواند با دقت و جزئیات بیشتری مورد بررسی و مذاقه و تحلیل قرار بگیرد تا زمینه فعالیت‌های بهتر و بیشتری را در آینده فراهم سازد.

امید است این جشنواره حساسیت‌های لازم، تحرک و تحول‌آفرینی قابل ملاحظه‌ای را در بخش‌های مختلف فعالیت‌های قرآنی، از برنامه‌ریزی گرفته تا تألیف، توزیع و حتی مصرف ایجاد کرده و با شناسایی و رفع چالش‌های پیش‌رو توانسته باشد گامی هرچند کوچک در ادای دین به این امانت بزرگ الهی به بشر برداشته و به اعتلای روزافزون شأن و جایگاه قرآن در عرصه و صحنه زندگی مردم کمک کرده باشد. که حافظ فرمود:

صبح خیزی و سلامت طلبی چون حافظ

هرچه کردم همه از دولت قرآن کردم